

Рон Пол

СВОБОДАТА

ПРИНЦИПИТЕ НА СВОБОДНОТО ОБЩЕСТВО

София, 2013

Преводът е направен по изданието:

Ron Paul

LIBERTY DEFINED

50 ESSENTIAL ISSUES THAT AFFECT OUR FREEDOM

Grand Central Publishing

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © 2011 by

The Foundation for Rational Economics and Education, Inc. (FREE)

© Гаяне Минасян, Камен Костов, превод, 2013

© Издателство „Изток-Запад“, 2013

ISBN 978-619-152-267-5

РОН ПОЛ

СВОБОДАТА

Принципите на свободното общество

Превод от английски
Гаяне Минасян, Камен Костов

Тази книга е посветена на великите интелектуалци,
защитаващи свободата, от които съм се учил и които са
вдъхновявали не само мен, но и много други:

Лудвиг фон Мизес,
Фридрих Хайек,
Леонард Рийд,
Мъри Ротбард и
Ханс Зенхолц.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	9
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Абортът	16
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Австрийската икономическа школа	24
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Бизнес цикъл	28
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Брак	32
<i>превод Камен Костов</i>	
Благородната лъжа	36
<i>превод Камен Костов</i>	
Военна повинност	41
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Гражданско неподчинение	46
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Глобално затопляне	52
<i>превод Камен Костов</i>	
Данъци	62
<i>превод Камен Костов</i>	
Демагози	67
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Демокрацията	73
<i>превод Гаяне Минасян</i>	

Дискриминация	82
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Държавна земя	87
<i>превод Камен Костов</i>	
Еволюция срещу сътворение	92
<i>превод Камен Костов</i>	
Завист	96
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Застраховане	99
<i>превод Камен Костов</i>	
Здравеопазване	104
<i>превод Камен Костов</i>	
Изгезания	115
<i>превод Камен Костов</i>	
Имиграция	120
<i>превод Камен Костов</i>	
Империя	129
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Кейнсианство	145
<i>превод Камен Костов</i>	
Коалиционно управление	156
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Конституционни права на отделните щати	159
<i>превод Камен Костов</i>	
Контрол над оръжията	166
<i>превод Камен Костов</i>	
Лобиране	169
<i>превод Камен Костов</i>	
Монетарна политика	173
<i>превод Камен Костов</i>	

Морал в управлението	177
<i>превод Камен Костов</i>	
Морален риск.....	179
<i>превод Камен Костов</i>	
Наблюдение.....	184
<i>превод Камен Костов</i>	
Образование	187
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Патриотизъм.....	192
<i>превод Камен Костов</i>	
Политическа коректност.....	196
<i>превод Камен Костов</i>	
Президентска власт.....	199
<i>превод Камен Костов</i>	
Престъпления от омраза.....	208
<i>превод Камен Костов</i>	
Профсъюзи	211
<i>превод Камен Костов</i>	
Прохибиция.....	223
<i>превод Камен Костов</i>	
Расизъм.....	228
<i>превод Камен Костов</i>	
Религия и свобода	233
<i>превод Камен Костов</i>	
Робство	243
<i>превод Камен Костов</i>	
Сигурност.....	248
<i>превод Камен Костов</i>	
Смъртното наказание.....	254
<i>превод Гаяне Минасян</i>	

Статистика	258
<i>превод Камен Костов</i>	
Тероризъм	261
<i>превод Камен Костов</i>	
Търговски политики.....	265
<i>превод Камен Костов</i>	
Убийството	270
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Финансова реформа на предизборните кампании	276
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Централно разузнавателно управление	279
<i>превод Гаяне Минасян</i>	
Ционизъм	285
<i>превод Камен Костов</i>	
Четирите свободи.....	293
<i>превод Камен Костов</i>	
Чуждестранна помощ	302
<i>превод Камен Костов</i>	
Послеслов	307
<i>превод Камен Костов</i>	
Приложение	
Десетте принципа на свободното общество	309
<i>превод Камен Костов</i>	

ВЪВЕДЕНИЕ

Духът на американската история и политика е изцяло пропит с идеята за свободата. Според Декларацията на независимостта животът, свободата и стремежът към щастие са неотменими човешки права. Аз вярвам, че както животът, така и стремежът към щастие зависят от свободата – понятие, вградено в устоите на нашата страна. Ала тази дума като че се е превърнала в клише. Дали знаем какво означава тя? Способни ли сме да познаем свободата, когато я видим? Нещо по-важно: можем ли да познаем противоположността на свободата, когато се опитват да ни я представят за форма на свобода?

Свободата означава да упражняваш човешките си права така, както прецениш, стига да не пречиш на другите в упражняването на техните права. Това е свързано преди всичко с ненамеса на правителството в личния живот. Няма друг начин, по който да се даде простор на човешката енергия за градеж на цивилизацията, за осигуряване на безопасност и за създаване на богатство, а и да бъдат защитени хората от системно нарушение на човешките права. В този смисъл единствено свободата може истински да ни предпази от тиранията – големият, вечният враг на човечеството.

Използваната от мен дефиниция на свободата съвпада с приетата от Томас Джеферсън и неговото поколение. Тя произлиза от класическото разбиране за свободата, тъй като самият Джеферсън го възприема от Джон Лок (1632–1704). Използвам термина „либерален“ без ирония или презрение, тъй като истинската либерална традиция от края на Средновеко-

вието до началото на ХХ в.¹ е била посветена на освобождаването на обществото от тиранията на държавата. Аз напълно споделям тази кауза и вярвам, че всички американци би трябвало да правят същото.

Вярата в свободата не е свързана с някакъв предварително определен социален или икономически резултат. Тя е израз на доверието в спонтанния ред, който изниква, когато държавата не се намесва в изиявата на личната воля и сътрудничеството между хората. Свободата позволява на хората да решават сами проблемите си, да градят сами живота си, да поемат рискове и отговорност за резултатите и да вземат сами решения.

Дали нашите лидери във Вашингтон се интересуват от свободата? Понякога така твърдят. Според мен обаче не казват истината. Съществуването на чудовищната държава във Вашингтон, на тази карикатурно гигантска машина, която изтръгва богатството от хората и която никой не може да контролира, но въпреки това малцина ѝ се противопоставят истински; този мастодонт с постоянно присъствие във всеки аспект от живота ни, е достатъчно доказателство за факта, че лидерите ни не вярват в свободата. Никоя партия не е истински посветена на класическите, фундаментални идеали, запалили искрата на Американската революция.

Естествено, цената за поддържането на това чудовище е неизмеримо висока. Двадесети век бе свидетел на две световни войни, световна депресия и четиридесет и пет години „Студена война“ между две суперсили, противопоставящи се една на друга с десетки хиляди междуконтинентални ракети с ядрен заряд. Въпреки това заплахата, която днес представлява правителството по целия свят, може да се окаже по-голяма опасност от всичко, случило се през ХХ в. Ние сме под полицейски надзор навсякъде: на работа, в магазина, у дома и в църквата.

¹ Превъзходен преглед на историята на идеята за свободата и нейната правота правят Rodney Stark, *The Victory of Reason: How Christianity Led to Freedom, Capitalism and Western Success* (Random House, 2005) и Ludwig von Mises, *Liberalism* (Mises Institute [1929] 2010).

Вече няма нищо лично и неприкосновено: нито собствеността, нито семейството, нито дори религиозните храмове. Ден след ден биваме насърчавани да се шпионираме един друг и пасивно да търпим правителствените агенти да ни сканират, тормозят и да ни учат да си знаем гъола. Ако някой окаже съпротива, го включват в списъка като потенциална цел. Ако се бори да разкрие истината, както направиха Уикилийкс или някои други сайтове, го взимат на прицел и може да го смажат. Понякога ми се струва, че живеем в някаква антиутопия като описаната в „1984“ или „Прекрасният нов свят“ на Олдъс Хъксли, като на всичко отгоре икономическата ни свобода е още по-ограничена. Някои биха казали, че това е само хипербола; други ще разберат точно за какво говорям.

На карта е заложена самата американска мечта, която от своя страна е увита плътно и до неузнаваемост в опаковката на жизнения ни стандарт. Прекалено подценяваме истинското значение на израза „жизнен стандарт“. Според мен той се отнася до всички въпроси, свързани с материалното ни добруване и поради това се отразява на възгледите ни за самия живот – дали сме изпълнени с надежда или отчаяние, дали очакваме прогрес или регрес, дали мислим, че децата ни ще са по-добре или по-зле от нас. Всички тези съображения опират до идеята за щастието. Фразата „жизнен стандарт“ съдържа почти всичко, което очакваме от живота си на тази земя. Тя е просто начинът, по който дефинираме живота си.

Осъществяването на индивидуалните ни, различни жизнени стандарти е възможно благодарение на святата институция на свободата. Когато посягаме на свободата, посягаме на всичко, което ни е скъпо. Правителствата по начало водят прословутата борба срещу свободата, дори и когато обосновават определена власт със защитата на свободата.

Да вземем например САЩ. Нашата страна е основана с най-великите идеали и с най-голямото уважение към личната свобода, познати някога в историята. Въпреки това погледнете къде сме днес: безконтролно харчене и увеличаване на дълга; чудовищна бюрокрация, регулираща всяка наша стъпка; пълно незачитане на частната собственост, свободния пазар,

реално обезпечените пари и личния живот и външна политика на военна експанзия. Ограниченията, които бащите на нацията ни са наложили на правителството в Конституцията, не постигнаха своята цел. В момента властта е в ръцете на агенти, обслужващи тесни интереси и като че няма начин да им се противопоставим. Днес средната класа бива унищожавана, бедните страдат, честно забогателите биват ограбвани, а нечестно забогателите забогатяват още повече. Богатството на страната ни е попаднало в ръцете на неколцина за сметка на мнозина. Някои твърдят, че това се дължи на липсата на регулация на дейността на Уолстрийт, но това не е така. Корените на тези проблеми са далеч по-дълбоки.

Заплахата за свободата не се ограничава до рамките на САЩ. Хегемонията на долара глобализира кризата. Никога преди не се е случвало подобно нещо. Всички икономики са взаимосвързани и зависими от стабилната стойност на долара – същевременно безкрайното увеличаване на предлагането на доларови банкноти се очаква да спаси всички.

Тази глобализация на долара става още по-опасна поради факта, че почти всички правителства се държат безотговорно, като разширяват правомощията си и се разпростират извън финансовата си черга. Ако продължаваме по същия начин, проблемът със световния дълг ще продължи да се задълбочава. Въпреки това всички правителства, особено нашето, без никакво колебание увеличават властта си за сметка на свободата в празни опити да изкопчат от нас някакъв резултат, налагайки ни своята политика. Заедно с тяхното разрастване неконтролируемо нараства и дългът им.

Ако искаме да преобърнем курса, по който сме поели, е много важно да разберем как правителството винаги се конкурира със свободата и спира прогреса, творчеството и просперитета. Злоупотребата с държавна власт винаги си е съперничила с личната свобода – това е отколешен проблем. Били са нужни хиляди години, за да може концепцията за свободата като естествено право да бъде разбрана от масите в реакция на тиранията, наложена от хора, чието единствено желание е да управляват другите и да живеят на техен гръб.

Този конфликт е бил ясен на защитниците на римската република, израилтяните от Стария завет, бунтовните барони от 1215 г., които изискали въвеждането на *habeas corpus*,¹ и определено на бащите на тази нация. Те си представили, че е възможно да съществува общество без царе и деспоти и затова създали рамка, която вдъхновява всякакви движения за свобода. Това става ясно на все повече американци, които отчаяно търсят отговори и изискват да се сложи край на хегемонията на Вашингтон над нашата страна и останалия свят.

И въпреки това дори мнозина от приятелите на свободата се заблуждават, че правителството може да ги защити от всяка неприятност, да им предостави справедливо разпределена икономическа сигурност, да вдигне морала и моделира поведението на индивидите за добро. Ще се позволи ли на правителството да упражни монопол над употребата на сила за постигането на тези цели при положение, че историята показва, че с властта винаги – без изключение – се злоупотребява?

През вековете се наблюдава развитие в разбирането за личната свобода и необходимостта от постоянна бдителност с цел ограничаване на злоупотребата на властта с предоставените ѝ правомощия. Макар че в това отношение определено има напредък, периодично се наблюдава определено отстъпване и стагнация. През последните сто години сме свидетели на отстъплението на САЩ и по-голямата част от света от каузата на свободата. Въпреки целия технологичен напредък, въпреки по-задълбоченото разбиране за правата на малцинствата, въпреки всички икономически предимства, преди сто години индивидът е бил много по-добре защитен от произвола на държавата, отколкото днес.

От началото на миналия век до днес са посетили множество семена на разруха. Сега те избухват под формата на систе-

¹ Правото на всеки арестуван или лишен от свобода да обжалва законността на своето задържане в съда, който е задължен в кратък срок да се произнесе; в случай, че задържането е неправомерно, съдът е длъжен да нареди незабавното освобождаване на задържаното лице.

матично нарушаване на нашата свобода. Когато върху ни се изсипва тежестта не само на финансова, но и на валутна криза, чиято развръзка се губи някъде в неопределеното бъдеще, вече е пределно ясно, че националният дълг е ненаситен, свободата е под опасност и гневът и страхът на хората растат. Най-важното: вече е ясно, че на обещанията и панацеите на правителството не може да се разчита. То за пореден път се провали и желанието за промяна се увеличава с всеки изминат ден. Достатъчно е само да видим как партиите, които са на власт, се люшкат от една крайност в друга.

Единственото, което постигнаха обещанията на правителството, бе да заблудят хората, внушавайки им фалшиво усещане за сигурност. Животът, изпълнен със самодоволство и отчуждение, създаде огромен морален риск¹, провокирайки опасно поведение от страна на множество хора. Самостоятелността, самозадоволяването и личната отговорност бяха изместени от дейността на организирани главорези, които намериха начин да установят контрол над процеса, чрез който се разпределя плячкосаното богатство на страната ни.

Днес сме изправени пред следния избор: дали да продължаваме към тоталитаризъм, или да се заемем с нови сили да се борим за каузата на свободата. Няма трета възможност. Необходимо ни е осъвременено и по-задълбочено разбиране за прекрасните предимства на пазарната икономика, особено за моралната и практическа наложителност на монетарната реформа. Нуждаем се от ясно виждане за неизмеримо дълбоките проблеми, присъщи на правителствената власт, саботираща творческия гений на свободните умове и частната собственост.

Този конфликт между правителство и свобода, нажежен още повече от най-големия банкрут в историята на човечеството, провокира гневни спонтанни протести из цялата страна

¹ Под морален риск се разбира ситуация, при която човек взема решение какъв риск да поеме, ако някой друг носи отговорността, когато нещата тръгнат в неблагоприятна посока. – Б.пр.

и по света. Производителите се бунтуват, а едрите риби, които обират каймака, са бесни поради това.

Кризата изисква интелектуална революция. За щастие тази революция вече набира сила и ако някой ревностно я потърси, ще открие всичките ѝ признаци. Всеки може да участва в нея. Идеите ни за свободата не са се развивали само в миналото; те продължават да се дебатираат разгорещено и днес се ражда едно съвременно, напреднало разбиране за нея. Революцията е набрала ход.

Целта на тази книга не е да предлага някакъв образец за бъдещето или да защитава либертарианска политическа програма. Тя излага в светлината на собствения ми опит и мислене някои спорни въпроси, по които често се наблюдава объркване. Нямам за цел да предлагам окончателни отговори, а по-скоро да дам отправни точки за сериозен размисъл. В никакъв случай не очаквам всички читатели да приемат моите убеждения, но се надявам да ги вдъхновя за едно задълбочено, фундаментално и независимо мислене и дебат.

Темата на тази книга е преди всичко свободата. Целта е свобода. Тя прави възможно всичко онова, което обичаме, но в крайна сметка не може да бъде осигурено от правителството. Затова трябва да имаме възможност да си го набавим сами – като индивиди, семейства, общество и страна. Започваме: от А до Я.